

M.A. (SANSKRIT) Semester - 3 (CBCS) Examination

Oct/Nov-2022 (NEW COURSE)

(Rupak) Bhattnarayankrut Venisahar (Core (New))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧(અ) નીચે માંથી કોઈ પણ બે નો અનુવાદ કરો (૦૮)
૧. કંચુકી- આદિષ્ટોઽસ્મિ મહારાજદુર્યોધનેન- વિનયંધર,સત્વરં ગચ્છ ત્વમ્। અન્વિષ્યતાં દેવી ભાનુમતી। અપિ નિવૃત્તા અમ્બાયાઃ પાદવન્દનસમયાન્નવેતિ । યસ્તાં વિલોક્ય નિહતાભિમન્યવો રાધેય-જયદ્રથપ્રભૃતયોઽસ્મન્સેનાપતયઃ સમરભૂમિં ગત્વા સભાજયિતવ્યાઃ ઇતિ। યન્મયા દ્રુતતરં ગન્તવ્યમિતિ।
 ૨. વાસન્થે-આજ્ઞપ્તઃ ક્લત્વહં સ્વામિન્યા હિડીમ્બાદેવ્યા-યથા રુધિરપ્રિય,અદ્ય પ્રભૃતિ ત્વયા આર્યપુત્રભીમસેનસ્ય પૃષ્ઠતોઽનુપૃષ્ઠમ્ સમર આહિન્દીતવ્યમિતિ। તત્તસ્યાનુમાર્ગગામિનો હતમાનુષશોણિતનદીદર્શનપ્રનષ્ટબુદ્ધુક્ષાપિપાસસ્યેહૈવ મે સ્વર્ગલોકો ભવિષ્યતીતિ।
 ૩. મથ્નામિ કૌરવશતં સમરે ન કોપાદ્
દુઃશાસનસ્ય રુધિરં ન પિબામ્યુરસ્તઃ
સંચૂર્ણયામિ ગદયા ન સુયોધનોરુ
સંધિમ્ કરોતુ ભવતાં નૃપતિઃ પणेન ।।
 ૪. દુર્યોધનઃ- અહહ કુમારવૃષસેન અલમતઃ પરં શ્રુત્વા। હા વત્સ, હા વૃષસેન, હા મદન્કદુર્લલિત, હા ગદાયુદ્ધપ્રિય, હા રાધેયકુલપ્રરોહ, હા પ્રિયદર્શન, હા દુઃશાસનનિર્વિશેષ, હા સર્વગુરુવત્સલ, પ્રયચ્છ મે પ્રતિવચમ્। સૂતઃ- આયુષ્મન્,અલમત્યંત દુઃખાવેગેન । હે કુમાર । એષ ખલુ ભગવાન્ વાસુદેવઃ ।કિમસૌ દુરાત્મા ભગવન્તં વાસુદેવામપિ ન જાનાતિ ।
- પ્રશ્ન-૧(બ) નીચે આપેલ કોઈ પણ બે પદોની સસંદર્ભ વ્યાખ્યા કરો (૦૬)
૧. ઈકોઽહં ભવતીસુતક્ષયકરો માતઃ કિયન્તોઽરયઃ
સામ્યં કેવલમેતુ દૈવમધુના નિષ્પાણડવા મેદિની ।।
 ૨. સ્ત્રીણામ્ હિ સાહચર્યાદ્ ભવન્તિ ચેતાંસિ ભર્તુસદૃશાનિ
મધુરાપિ હિ મૂર્છયતે વિષવિટપિસમાશ્રિતા વલ્લી ।।
 ૩. લોલાંશુકસ્ય પવાનાકુલિતાંશુકન્તં
ત્વદ્દદૃષ્ટિહારિ મમ લોચનબાન્ધવસ્ય ।
અધ્યાસિતું તવ ચિરં જઘનસ્થલસ્ય
પર્યાપ્તમેવ કરભોરુ મમોરુયુગ્મમ્ ।।
 ૪. માતઃ કિમપ્યસદૃશં કૃપણં વચસ્તે
સુક્ષત્રિયા ક્વ ભવતી,ક્વ ચ દીનતૈષા
નિર્વત્સલે સુત શતસ્ય વિપત્તિમેતાં
ત્વં નાનુચિન્તયસિ રાક્ષસિ મામયોગ્યમ્ ।।
- પ્રશ્ન-૨ ભટ્ટનારાયણનું જીવન સમય અને કવન વિસ્તારપૂર્વક લખો (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ "વેણીસંહાર"ની કથાવસ્તુ વિસ્તારપૂર્વક લખી રસના આધારે તેનું મૂલ્યાંકન કરો.

- પ્રશ્ન-૩ વેણીસંહારના પ્રથમ અંકમાં આવેલ સંધિ પ્રસંગની વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ વેણીસંહારના પ્રથમ અંકના આધારે ભીમના ક્રોધનું વર્ણન કરો.
પ્રશ્ન-૪ તૃતીય અંક માં આવેલ કર્ણ-અશ્વત્થામા કલહ પ્રસંગની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ વેણીસંહાર ના આધારે દુર્યોધનના પાત્રનું ચરિત્ર ચિત્રણ કરો.
પ્રશ્ન-૫ નીચે માંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
1. "વેણીસંહાર" એક સાર્થક શીર્ષક
 2. "ભાનુમતી" નું પાત્ર
 3. "દ્રૌપદી" નું પાત્ર
 4. દૈવાયત્તં કુલે જન્મ મદાયત્તં તુ પૌરુષમ્
